ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 07.06.2021. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 31.05.2021. - 04.06.2021.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	28.5.21	-	4.6.21		28.5.21	-	4.6.21		28.5.21	-	4.6.21		28.5.21	-	4.6.21	28.5.21
2 године	-0,66	-	-0,67	↘	0,14	-	0,14	→	0,06	-	0,07	↗	-0,12	-	-0,12	-0,66
5 година	-0,57	-	-0,60	↘	0,80	-	0,78	↘	0,34	-	0,34	→	-0,09	-	-0,08	-0,57
10 година	-0,18	-	-0,21	↘	1,59	-	1,55	↘	0,80	-	0,79	↘	0,08	-	0,09	-0,18

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	28.5.21	-	4.6.21	
3 мјесеца	-0,633	-	-0,638	↘
6 мјесеци	-0,650	-	-0,671	↘
1 година	-0,632	-	-0,634	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

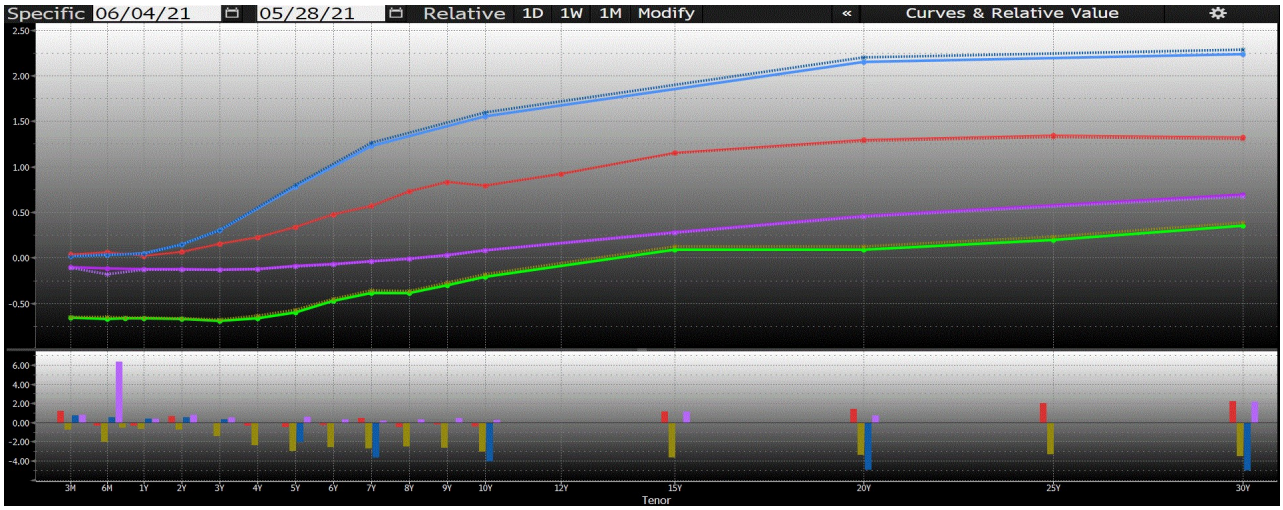

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 04.06.2021. године (пуне линије) и 28.05.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су смањени у односу на претходну седмицу, приликом чега је пад приноса код њемачких обвезница износио између 1 и 3 базна поена, а код италијанских обвезница између 3 и 5 базних поена. Изјаве званичника ЕЦБ су и током овог периода углавном биле фокусиране на потребу задржавања повољних услова финансирања, упркос наставку раста стопе инфлације, која је према посљедњим подацима у мају у еврозони достигла ниво до 2,0%. Наредне седмице се одржава сједница УВ ЕЦБ, а према посљедњем истраживању Bloomberga економисти очекују да ће се и током љета наставити са убрзаним куповинама обвезница путем PEPP програма, како би се подржао одржив економски опоравак. Већина учесника овог истраживања очекује да ће се наведени програм, укупне вриједности 1,85 билиона EUR, окончати у марту 2022. године, у складу са тренутним планом. Поред наведеног, на кретање приноса у еврозони у протеклој

седмици утицај су имале и вијести које су објављене за тржиште рада у САД, посебно крајем седмице, када је објављен податак о слабијем расту броја запослених од очекивања у нефармерском сектору, што се одразило на пад приноса америчких, али и европских обвезница.
Према истраживању које је провела ЕЦБ, централне банке могу боље да контролишу инфлаторна очекивања уколико употријебе одређени распон цјеновног раста, него јасно постављени циљ који би могао имплицирати ревизију стратегије институције. Овај рад је обухватио стратегије циљане инфлације у 20 развијених економија и тржишта у настајању. Резултати су показали да би флексибилнији ниво раста потрошачких цијена, у прихватљивим границама, повећао кредибилност централне банке јер је тако мање вјероватно да неће постићи циљ.
OECD је прошле седмице објавио нове прогнозе према којима су очекивања раста БДП-а у еврозони у текућој години повећана на 4,3%, док се у наредној години очекује и благо већи раст од 4,4%. Наводи се да би опоравак требало да буде подржан повећаном приватном потрошњом, значајном фискалном подршком и снажнијом екстерном потражњом након утицаја пандемије Ковид-19. За стопу незапослености у еврозони се процјењује да би током 2022. године могла бити смањена на нивое забиљежене прије пандемије.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	АПР	9,6%	9,2%	10,0%
2.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	АПР	7,5%	7,6%	4,3%
3.	**Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**МАЈ**	1,9%	**2,0%**	1,6%
4.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАЈ	0,9%	0,9%	0,7%
5.	**PMI композитни индекс – ЕЗ (финал.)**	**МАЈ**	56,9	**57,1**	53,8
6.	БДП – Аустрија (квартално) финал.	I квартал	0,2%	-1,1%	-2,7%
7.	БДП – Белгија (квартално) финал.	I квартал	0,6%	1,0%	-0,1%
8.	БДП – Италија (квартално) финал.	I квартал	-0,4%	0,1%	-1,8%
9.	БДП – Ирска (квартално)	I квартал	-	7,8%	-5,1%
10.	**Стопа незапослености – ЕЗ**	**АПР**	8,1%	**8,0%**	8,1%
11.	Стопа незапослености – Њемачка	МАЈ	6,0%	6,0%	6,0%
12.	Стопа незапослености – Белгија	АПР	-	5,3%	5,4%
13.	Стопа незапослености –Италија (прелим.)	АПР	10,1%	10,7%	10,4%
14.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	МАЈ	-115,0	-129,4	-39,0
15.	Малопродаја – ЕЗ (Г/Г)	АПР	25,0%	23,9%	13,1%
16.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	АПР	10,1%	4,4%	11,6%
17.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	АПР	-	10,2%	9,0%
18.	Биланс буџета – Француска (у милијардама EUR)	АПР	-	-91,4	-60,1

САД

Током протекле седмице, предсједник Феда из St. Louisa Bullard је истакао да његове процјене о тржишту рада иду ка томе да је стање на овом тржишту такво да постоји више отворених радних мјеста него незапослених, те да се то сигурно запажа и у фирмама које саопштавају да ће ићи напријед и само наставити са повећањем накнада за ову врсту запослених. Те фирме су мишљења да треба да уведу неке бонусе за раднике, како би раднике имали "пред вратима", пошто нека предузећа остају затворена, јер не могу да пронађу довољан број радника. Чланица одбора гувернера Феда Brainard је изјавила да се САД приближава Федовом плану максималне запослености и циљаном нивоу инфлације од 2%, али јачина преосталих проблема и даље захтијева да се Фед држи ултраекспанзивне монетарне политике док се не постигне већи напредак. По њеном мишљењу, биће потребно да се одржи континуирани напредак инфлације, а не само привремени раст цијена. Везано за питање економског раста, истакла је да неки од фактора који тренутно подстичу снажан раст цијена, укључујући и фискалну потрошњу и журбу домаћинстава да искористе поновно веће отварање економије, вјероватно ће временом нестати, што је још један од разлога због којег Фед своје програме не би требало да прерано повуче.
Одбор Феда је најавио план којим се започиње ликвидација портфељ „Secondary Market Corporate Credit Facility (SMCCF)" који представља привремени хитни план кредитирања корпорација, а који

је затворен 31. децембра 2020. године. Ликвидација портфеља (SMCCF) биће постепена и по прописима и имаће за циљ да умањи било коју могућност негативног утицаја на функционисање тржишта, узимајући у обзир дневну ликвидност и услове трговања ETF-ovima и корпоративним обвезницама.

Предсједник Феда из New Yorka Williams сматра да се економија поправила и да је на добром путу, али је још увијек поприлично далеко од "значајнијег већег напретка", коме се тежи у смислу прилагођавања програма квантитативних олакшица. Неименовани извори наводе да је предсједник Biden спреман да одустане од својих захтјева за повећање пореза на добит корпорацијама уколико се довољан број републиканаца сложи да подржи раст потрошње на инфраструктуру. С друге стране, министри финансија Г7 су се састали 4. и 5. јуна у Лондону, гдје су постигли споразум о новој глобалној минималној пореској стопи коју компаније треба да плате без обзира гдје се налазе. Министри финансија Г7 су се договорили да ће подржати глобалну минималну пореску стопу од барем 15%.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора F	МАЈ	61,5	62,1	60,5
2.	PMI индекс услужног сектора F	МАЈ	70,1	70,4	64,7
3.	Композитни PMI индекс F	МАЈ	-	68,7	63,5
4.	Трошкови у грађевинарству (M/M)	АПР	0,5%	0,2%	1,0%
5.	ISM индекс прерађ. сектора	МАЈ	61,0	61,2	60,7
6.	МБА апликације за хипотекарне кредите	21. мај	-	-4,0%	4,2%
7.	**ADP извјештај о броју запослених**	**МАЈ**	650.000	**978.000**	654.000
8.	Иницијални захтјеви незапослених	29.мај	387.000	385.000	405.000
9.	Континуирани захтјеви незапослених	22. мај	3.614.000	3.771.000	3.602.000
10.	Индекс повјерења потрошача	30. мај	-	55,6	53,8
11.	ISM индекс услуга	МАЈ	63,2	64,0	62,7
12.	**Промјена запослених у нефармерском сектору**	**МАЈ**	675.000	**559.000**	278.000
13.	Стопа незапослености	МАЈ	5,9%	5,8%	6,1%
14.	Фабричке поруџбине	АПР	-0,2%	-0,6%	1,4%
15.	Поруџбине трајних добара F	АПР	-1,3%	-1,3%	-1,3%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,2192 на ниво од 1,2167.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

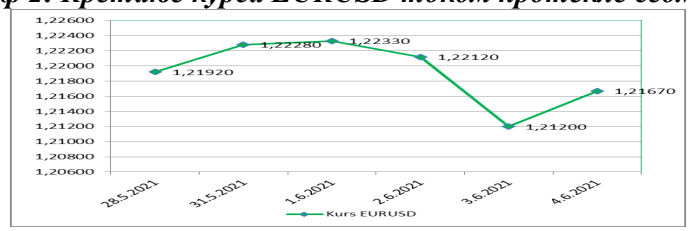

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

OECD је у посљедњим прогнозама снажно унаприједила очекивања економског раста Велике Британије захваљујући успјеху вакцинације против Ковид19. Према садашњим очекивањима, БДП ће у 2021. години биљежити раст за 7,2% (претходна прогноза 5,1%), што би био најбржи раст од 1941. године, након контракције од 9,8% забиљежене 2020. године, а што је била најгора контракција у посљедњих скоро 300 година. За 2022. годину економски раст је ревидиран на 5,5% са претходних 4,7%, колико су прогнозе износиле прије три мјесеца. Експерти с Астон Универзитета из Бирмингама у Великој Британији су провели истраживање којим је показано да је кумулативни извоз услуга у периоду 2016.-2019. године за 113 милијарди GBP нижи него што би био да је Велика Британија остала дио ЕУ.

Министар финансија Велике Британије Сунак је изјавио да приједлог САД за глобално пореско

опорезивање, а који подразумијева фокус на 100 највећих свјетских најпрофитабилнијих компанија, може да дјелује, али је инсистирао на томе да четири велике технолошке компаније (Big 4 - Amazon, Apple, Facebook и Google) морају плаћати више пореза у земљама у којима дјелују.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	МАЈ	9,4%	10,9%	7,1%
2.	PMI прерађивачки сектор F	МАЈ	66,1	65,6	60,9
3.	PMI услужни сектор F	МАЈ	61,8	62,9	61,0
4.	PMI грађевински сектор	МАЈ	62,0	64,2	61,6
5.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	АПР	0,5	-0,4	-0,5
6.	Хипотекарни кредити	АПР	81.000	86.900	82.700
7.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	АПР	-	9,1%	10,8%

Током протекле седмице GBP је благо апрецирала у односу на EUR, док је депрецирала односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85935 на ниво од 0,85933, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,4188 на ниво од 1,4157.

ЈАПАН

Током протекле седмице, из Владе Јапана је саопштено да је повјерење потрошача смањено у мају усљед продужених мјера lockdowna, све како би се сузбило ширење Ковид19. Неки чланови стручног одбора Владе за коронавирус су упозорили да ће бити „тешко“ одржати Олимпијске игре у Токију уколико пандемијска ситуација остане на највишем нивоу заразе.
Члан управе BoJ Adachi је изјавио да би свијет након пандемије коронавируса могао понудити могућност јапанским фирмама да повећају цијене и помогну BoJ да постигне циљани ниво инфлације од 2%. Adachi је додао да BoJ није пуно учинила, осим што је „пажљиво“ одржала масивне подстицаје, уз најискренији коментар досад, да BoJ располаже са све мање алата монетарне политике који би јој омогућили да подстакне економски раст и инфлацију, као ни да сам не зна ниједан нови алат за повећање цијена, јер да зна, већ би га примијенили. Adachi је навео да ће ресторани и хотели можда морати да сносе трошкове како би спријечили даље ширење коронавируса, а потрошачи ће можда бити спремнији да плаћају услуге са додатном вриједношћу. То би фирмама дало могућност да више наплаћују услуге бољег квалитета.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) Р	АПР	16,9%	15,4%	3,4%
2.	Малопродаја (Г/Г) Р	АПР	15,2%	12,0%	5,2%
3.	Продаја у супермаркетима (Г/Г)	АПР	15,5%	15,5%	2,9%
4.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	АПР	4,5%	7,1%	1,5%
5.	Капитална потрошња (Г/Г)	I квартал	-6,8%	-7,8%	-4,8%
6.	PMI индекс прерађивачког сектора F	МАЈ	52,5	53,0	53,6
7.	PMI индекс услужног сектора F	МАЈ	45,7	46,5	49,5
8.	Композитни PMI индекс F	МАЈ	48,1	48,8	51,0
9.	Продаја возила (Г/Г)	МАЈ	-	30,9%	22,2%
10.	Монетарна базна (Г/Г)	МАЈ	-	22,4%	24,3%
11.	Потрошња домаћинстава (Г/Г)	АПР	8,7%	13,0%	6,2%

JPY је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 133,93 на ниво од 133,21. JPY је благо апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 109,85 на ниво од 109,52.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 66,32 USD (54,40 EUR). Током протекле седмице цијена нафте је имала тенденцију раста, те се крајем седмице приближила највишем нивоу забиљеженом у посљедње двије године. Почетком седмице цијена нафте је била под утицајем ишчекивања резултата састанка OPEC+ који је одржан протекле седмице. На састанку OPEC+ чланице су остале при плану да се постепено повећава обим понуде на тржишту нафте. Чланице OPEC+ предвођене Саудијском Арабијом и Русијом су саопштиле да, док се тражња опоравља, и даље су присутне неизвјесности повезане са пандемијом која може спријечити даљи раст производње. У наредним данима цијена нафте је имала тенденцију раста, значајним дијелом због ове одлуке OPEC+, као и због споријег темпа преговора о нуклеарном споразуму између Ирана и САД. Министар нафте Ирана Zanganeh је изјавио да би наредна влада Ирана требало да као врхунски приоритет одреди повећање обима производње нафте на 6,5 милиона барела дневно, јер би виши ниво производње унаприједио безбједност, али и политичку моћ земље. Током протекле седмице објављена је вијест да је водећи извозник нафте, Саудијска Арабија, повећала званичне продајне цијене овог енергента за регион Азије. Крајем седмице нафта је наставила да одржава тендецију раста као резултат дисциплине OPEC+ у дијелу понуде, док је опоравак тражње за овим енергентом превазишао неизвјесности везане за развој вакцинације против Ковид-19 широм свијета.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 69,62 USD (57,22 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 4,98%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

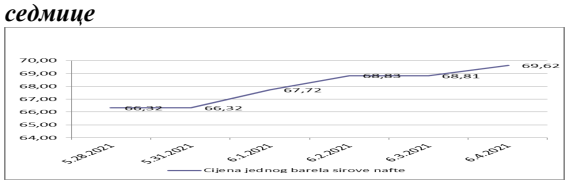

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.903,77 USD (1.561,49 EUR). Почетком седмице цијена злата се одржавала на нивоу изнад 1.900 USD. До средине седмице цијена злата је углавном била под утицајем ишчекивања резултата са тржишта рада у САД који су објављени крајем седмице. У таквим околностима, цијена злата се до четвртка одржавала близу највећег нивоа у посљедњих пет мјесеци, с обзиром на то да су инвеститори процјењивали посљедње изјаве званичника Феда о потенцијалном временском оквиру везано за ублажавање монетарних стимуланса. У четвртак је цијена злата смањена, углавном под утицајем процјене у кретању инфлације, као и могуће редукције монетарних стимуланса. Крајем седмице цијена овог племенитог метала је повећана, након што су објављени подаци са тржишта рада у САД који су показали да је број запослених на платним списковима нефармерског сектора био мањи него што се очекивало. Поједини аналитичари сматрају да подаци нису довољно снажни да утичу на Фед и његову одлуку да ускоро пооштри монетарну политику. Министрица финансија САД Yellen сматра да предсједник Biden треба наставити са планом потрошње вриједним 4 билиона USD, чак и уколико тај план одржи инфлацију и у наредној години као и више каматне стопе. Према мишљењу Yellen, уколико би се и десило да се заврши са вишим каматним стопама, то би заправо било позитивно с аспекта друштва и с аспекта Феда, што се, такође, одразило на цијену злата.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.891,59 USD (1.554,69 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 0,64%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

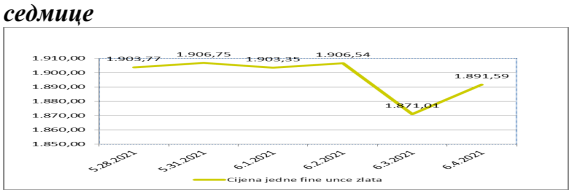

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.